

*Ямнич Юлія Володимирівна,
студентка, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)*

ДИПЛОМАТІЯ УНР ПІСЛЯ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ В 1918 р.

Перша світова війна призвела до розпаду Російської імперії. До влади в країні прийшов Тимчасовий уряд, а згодом більшовики. Такі зміни в Росії дали поштовх українському народу розпочати новий етап боротьби за незалежність. Українська революція, яка розпочалась 1917 року, призвела до проголошення самостійної та незалежної Української Народної Республіки 22 січня 1918 року.

Як нова держава УНР почала активно налагоджувати дипломатичні відносини з іншими тогочасними країнами. Перш за все, для проведення такої політики в структурі Ради міністрів УНР було створено Міністерство закордонних справ. Воно повинно було займатись типовими для такого органу функціями, а саме розвитком міждержавних дипломатичних відносин з іншими країнами, опікуватись інтересами українців, які перебували за кордоном, та іноземців, які перебували в УНР [1, с. 60].

Надзвичайно важливим для міжнародних відносин тогочасної України було підписання Брестського мирного договору. Від України цей міжнародно-правовий акт підписав О. Сверстюк, який на той момент був виконувачем обов'язків голови української делегації, німецьку сторону представляв секретар закордонних справ Р. фон Кюльман, від Австро-Угорщини був присутній міністр закордонних справ О. фон Чернін, з болгарської сторони підписав договір голова Ради міністрів В. Радославов, а Туреччина була представлена Великим візиром Мехмедом Талат-паша [2]. Значення цього договору з точки зору дипломатії та міжнародного права було ключовим для УНР – він став першим актом міжнародного визнання держави. Також важливим положенням цього договору було те, що в ньому передбачалось налагодження дипломатичних відносин між УНР та учасниками Четверного союзу через відкриття дипломатичних та консульських установ. Унаслідок цього О. Сверстюк став тимчасовим представником УНР у Німеччині, а М. Левицький став представником у Туреччині.

На цьому українська дипломатія не припинила свій розвиток. УНР здійснила дипломатичну місію до Швейцарії на чолі з М. Шрагою, яка також у своїй діяльності, окрім Швейцарії, охоплювала розбудову відносини з Італією, Іспанією та Францією.

Для того, щоб у національну праві унормувати порядок та правила, за якими мали встановлюватись дипломатичні відносини з іншими країнами, в УНР був представлений проєкт закону «Про закордонні установи УНР». У ньому містились положення про дипломатичні місії, посольства, консульства, консульські агенції та функції кожного з них. Передбачались цим законопроєктом і дипломатичні ранги, такі як посол, посланник або повноважний міністр, міністр-резидент, повірений у справах [1, с. 60].

У планах влади УНР було відкрити 68 різних дипломатичних представництв у 23 державах та окремих регіонах колишньої Російської імперії. Навіть почалась підготовка кадрів для роботи на дипломатичній та консульській службі. Так, за ініціативою професора М. Туган-Барановського було створено Українське товариство економістів, на базі якого було відкрито спеціальні консульські курси, які почали підготовку консульських працівників. Важливу роль відіграв академік А. Кримський: завдяки його зусиллям у Києві почав працювати Близькосхідний інститут, у складі якого було відкрито консульський факультет [3]. Однак, попри таку активну діяльність, реалізувати ці плани так і не вдалось, адже вже 29 квітня 1918 року до влади приходить гетьман Павло Скоропадський. Внаслідок цього держава УНР припинила своє існування, а на її місці було утворено Українську Державу.

Отже, незалежність УНР було проголошено в надзвичайно складні часи, тому викликів для нової держави не бракувало. Усвідомлюючи необхідність підтримки з боку іноземних держав, УНР активно почала працювати у сфері дипломатії: було укладено Брестський мирний договір, яким, серед іншого, визнавалась нова держава – УНР. Окрім цього, здійснювались дипломатичні місії, направлялись представники УНР у країни Четверного союзу, встановлювались дипломатичні відносини з іншими європейськими державами. Важливими також були напрацювання в національному законодавстві, зокрема проєкт закону «Про закордонні установи УНР». Активно розпочалась підготовка спеціалістів для роботи на дипломатичній службі. Однак, на жаль, бажаних результатів досягти не вдалось через прихід до влади гетьмана П. Скоропадського.

Література:

1. Марущак М. Й. Історія дипломатії ХХ століття: Курс лекцій. Львів: Видавництво «Бескид Біт», 2003. 304 ст.

2. Брест-Литовський мирний договір 1918. *ВУЕ*. URL: https://vue.gov.ua/Брест-Литовський_мирний_договір_1918.

3. ЗП УНР 1917 – 1921 рр. *Зовнішня політика Центральної Ради (березень 1917- квітень 1918р.)*. URL: <http://kimo.univ.kiev.ua/MVZP/59.htm>.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.